

Datum 2015-10-21
Reg.nr 131-313-15

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Kristina Tegler Jerselius
08 - 563 085 53
kristina.tegler.jerselius@uka.se

Socialdepartementet
Regeringskansliet

Remissvar på nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har uppmanats att yttra sig över den föreslagna nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. I remissvaret väljer UKÄ dels att lämna några generella synpunkter, dels lämna synpunkter på några av de bedömningar som görs i utredningen där ämbetets sakkunskap kan vara av särskild relevans.

Sammanfattning

UKÄ är positiv till den föreslagna strategin och instämmer med utredaren om att området bör prioriteras som en central del i det övergripande jämställdhetspolitiska arbetet. UKÄ anser dock att delar av förslaget behöver utvecklas och förtydligas. Synpunkterna kan sammanfattas enligt följande:

- UKÄ menar att genomförande av åtgärder för att motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck, bör hållas åtskilt från uppföljning och utvärdering. Samma organ bör inte ansvara för både genomförande och utvärdering av vidtagna åtgärder. Det föreslagna nationella sekretariatets uppgifter behöver därför ses över och omformuleras.
- UKÄ menar att utvärdering av högskoleutbildning bör utföras av UKÄ i samverkan med övriga relevanta myndigheter i linje med myndighetens övergripande uppdrag från regeringen. UKÄ bör därför omnämnas bland ansvariga myndigheter i målområde 2 i strategin.

Målområde 1: Nationell styrning, organisering, samordning och uppföljning

UKÄ välkomnar ett samlat grepp kring frågor som rör mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. UKÄ instämmer med utredaren om att en tydligare strategisk styrning inom området är en viktig förutsättning för att uppnå det jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

- Av strategin framgår att ett nationellt sekretariat ska inrättas för att ”samordna, genomföra, utvärdera och följa upp politiken och åtgärderna”. UKÄ välkomnar ett nationellt sekretariat, men ställer sig kritisk till att detta både ska genomföra och utvärdera åtgärder. UKÄ menar istället att genomförande och utvärdering bör hållas åtskilda.

- UKÄ menar vidare att relationen mellan det föreslagna nationella sekretariatet och det föreslagna nationella rådet behöver förtydligas. Ansvarsområden och uppgiftsfördelning för respektive organ bör tydligt avgränsas. Det är viktigt att inte skapa två organ med delvis överlappande uppgifter och ansvarsområden.

Målområde 2: Kunskap, kompetens och forskning

I strategin föreslås att ”utbildning om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska ingå i grundutbildningar för alla relevanta yrkesgrupper”. Vidare framgår att ”Utvärdering av universitetens kurser på grundutbildningar inom området och deras kvalitet och effektivitet” ska genomföras.

- UKÄ är positiv till detta förslag som har stöd i såväl högskolelag som högskoleförordning.¹ UKÄ menar dock (till skillnad från det framlagda förslaget) att ansvaret för att genomföra kvalitetsutvärdering av högskoleutbildning bör ligga på UKÄ i samverkan med övriga relevanta myndigheter. Skälet till detta är att det i UKÄ:s instruktion från regeringen framgår att UKÄ ”ska ansvara för kvalitetssäkring av högskoleutbildning genom [...] utvärdering av utbildning på grundnivå, avancerad nivå”. Att ge ytterligare en myndighet ansvar att utvärdera högskoleutbildning skapar överlappande strukturer. Detta genererar otydlighet och riskerar att resultera i merarbete för de inblandade lärosätena.
- UKÄ menar vidare att lärosätenas behov av eventuella stödåtgärder för att kunna fullgöra uppdraget att undervisa om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck bör inventeras och analyseras samt att förslag på sådana stödåtgärder bör inlemmas i strategin.

7.19 Uppföljningsstruktur och uppföljningsfunktion

Enligt förslaget ska berörda myndigheter lämna in årliga lägesrapporter. I dessa ska bland annat ingå ”analyser, behov och bedömningar av nuläget, brister, framtida behov, utvecklingsområden m.m.” (s. 263).

- UKÄ anser att innehållet i de lägesrapporter som kommer att begäras in av berörda myndigheter bör tydliggöras och att nödvändiga avgränsningar bör ske. Det är viktigt att inte begära in mer uppgifter än dem man verkligen avser att använda.
- UKÄ ser vidare svårigheter med ett allt för tydligt resultat- och evidensfokus i uppföljning och utvärdering av föreslagna långsiktiga satsningar då ett sådant fokus riskerar att få motsatt effekt. Det är viktigt att göra en konsekvensanalys av den indirekta styrning som utvärdering och uppföljning innebär. Fokus på snabba resultat riskerar att stimulera kortsiktiga satsningar och motverka den långsiktighet i prioriteringar och satsningar man säger sig sträva efter.

¹ Av kap 1, 5 § högskolelagen (1992:1 434) framgår att högskolor i sin verksamhet ska främja vissa områden såsom en hållbar utveckling, jämställdhet, förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden.

Beslut i ärendet har tagits av universitetskanslern Harriet Wallberg efter föredragning av utredaren Kristina Tegler Jerselius i närvaro av chefsassistenten Agnes Ers och enhetschefen Viveka Persson.

Harriet Wallberg

Kristina Tegler Jerselius